

Inovace filologických studijních oborů
v souladu s potřebami na trhu práce

CZ.1.07/2.2.00/15.0291

ABSOLVENTI FILOLOGICKÝCH OBORŮ DNES A ZITRA

22. září 2011

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

PhDr. Hana Katrňáková, Ph.D.

**Kurzy měkkých manažerských dovedností (soft skills) v cizích
jazycích na Masarykově univerzitě v rámci projektu Compact**

Centrum jazykového vzdělávání, Masarykova univerzita, Brno

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity v Brně získalo v roce 2009 tříletý grant z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK; projekt COMPACT) na vývoj nových a inovace stávajících cizojazyčných kurzů akademického jazyka a jazyka pro profesní účely a také na vývoj zcela nových kurzů měkkých manažerských dovedností v cizích jazycích. V rámci projektu je věnována velká část také vývoji virtuální jazykové studovny a oblasti testování – školení vyučujících a vývoji standardizovaných testů.

Tento příspěvek představuje blíže analýzu potřeb, která byla základem vývoje cizojazyčných kurzů měkkých manažerských dovedností a shrnuje naše zkušenosti po dvou letech.

Kurzy měkkých manažerských dovedností v cizích jazycích

Partnerem Centra jazykového vzdělávání MU při řešení projektu COMPACT se stala profesní organizace Česká společnost pro rozvoj lidských zdrojů (od jara 2011 pod novým názvem People Management Forum), jež sdružuje zejména personalisty významných firem v České republice.

Díky expertize partnera projektu a zkušenostem našich vyučujících z výuky vytvořil projektový tým dva dotazníky.

Jeden dotazník byl určen studentům, zaměstnancům a vědeckým pracovníkům. Druhý dotazník byl vyvinut pro pracovníky lidských zdrojů, byl distribuován v celé České republice prostřednictvím partnera projektu a díky tomu jsme získali zpětnou vazbu od významných zaměstnavatelů, např. Zentivy, Všeobecné zdravotní pojišťovny apod.

Výsledky, vyhodnocené programem FSPP, uvedené níže, shrnují představu studentů, zaměstnanců a vědeckých pracovníků o potřebě kompetencí v měkkých dovednostech v cizích jazycích. Studenti a zaměstnanci Masarykovy univerzity u nabídky jednotlivých kurzů měli k dispozici škálu v rozmezí 1 – 5, tj. 1 – velmi mě kurz zajímá, 2 – zajímá mě, 3 – nejsem si jist/a, 4 – spíše mě nezajímá a 5 – nezajímá mě vůbec. Hodnoty uvedené v tabulce uvádějí jejich průměr, takže čím nižší číslo je uvedeno, tím větší zájem o daný kurz dotazovaní projeví. Z tabulky je také zřejmé, že největší zájem byl o kurzy v angličtině, neboť mluvčích tohoto jazyka je nejvíce a o kurzy ve francouzštině nejmenší, neboť počet potenciálních účastníků kurzu byl také nejnižší.

Tab. 1 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření mezi studenty, zaměstnanci a vědeckými pracovníky

MU

sledované kompetence	počet platných odpovědí	Průměr	standardní odchylka
sebe prezentace, příprava na pohovor v angličtině	197	1,81	1,102
prezentační dovednosti v angličtině	194	1,91	1,044
vyjednávání, argumentace, asertivita v angličtině	194	2,15	1,155
řešení konfliktů v angličtině	193	2,35	1,141
interkulturní komunikace v angličtině	116	2,36	1,197
týmová práce v angličtině	194	2,52	1,148
akademické psaní v angličtině	197	2,54	1,201
kreativita v angličtině	192	2,68	1,252
kritické a analytické myšlení v angličtině	191	2,83	1,234
projektový management v angličtině	191	2,83	1,242
prezentační dovednosti ve španělštině	205	2,84	1,590
komunikační dovednosti - HR v angličtině	191	2,87	1,165
komunikační dovednosti - právo a EU v angličtině	196	2,91	1,335
time a stress management v angličtině	192	2,93	1,090
emoční inteligence v angličtině	192	2,96	1,225
videokonferenční dovednosti v angličtině	191	3,02	1,161
sebe prezentace, příprava na pohovor ve španělštině	204	3,10	1,668

interkulturní komunikace ve španělštině	205	3,29	1,603
prezentační dovednosti v němčině	169	3,41	1,638
kreativita ve španělštině	204	3,44	1,512
interkulturní komunikace v němčině	169	3,54	1,535
kritické a analytické myšlení ve španělštině	202	3,59	1,408
prezentační dovednosti ve francouzštině	170	3,63	1,587
interkulturní komunikace ve francouzštině	169	3,64	1,590
projektový management v němčině	166	3,67	1,542
kreativita ve francouzštině	168	3,72	1,536
kritické a analytické myšlení ve francouzštině	168	3,86	1,436

Zajímavé pro naše účely bylo srovnání názorů personalistů z praxe s názory uvedenými výše. Dle odborníků z oblasti lidských zdrojů jsou klíčové kompetence vyžadované a očekávané v praxi tyto: komunikační dovednosti, emoční inteligence, prezentační dovednosti, schopnost zorganizovat si čas a práci, odolnost vůči stresu, týmová spolupráce, schopnost vyjednávání a argumentace, kritické a analytické myšlení. Nejméně podstatné dle studentů i pracovníků lidských zdrojů z praxe jsou tyto kompetence: projektový management, komunikace prostřednictvím nových elektronických médií (videokonference) a schopnost vytvořit komplexní odborný text. Tyto výsledky náš tým překvapily, a proto jsme se rozhodli blíže dotázat, z jakého důvodu byl například projektový management uveden mezi nejméně důležitými dovednostmi. Odborníci z praxe uvedli, že svým novým zaměstnancům poskytují odborná školení a plán dalšího vzdělávání, kde mohou tuto dílčí dovednost získat, zatímco jiné dovednosti jsou očekávány již při nástupu do zaměstnání a navíc je obtížnější si je v pracovním procesu rychle osvojit.

Ve volné části dotazníku dále personalisté z praxe zmínili, že absolventům často chybí: pokora, etika, ustálený hodnotový systém, schopnost tvrdě pracovat a přijmout závazek – zodpovědnost za svěřený úkol, sebereflexe a loajalita.

S tímto základem vstupovaly jednotlivé týmy do tvorby kurzů měkkých dovedností v cizích jazycích, jichž nakonec bylo připraveno celkem 26. Díky grantové podpoře mohli vyučující jazyků přizvat k tvorbě sylabů, materiálů a případně k výuce další odborníky – psychology, ředitele podniků či zkušené manažery z České republiky i ze zahraničí.

Ke kurzům, o něž byl největší zájem, patřily ty kurzy, jež byly zmiňovány při analýze potřeb studentů na čelných místech, například sebe prezentace a příprava na pracovní pohovor v angličtině; prezentační dovednosti v angličtině, francouzštině a španělštině; interkulturní komunikace v angličtině; řešení konfliktů; vyjednávání, argumentace, asertivita v angličtině a také kurzy kreativity v angličtině, španělštině a francouzštině.

Závěr - zkušenosti z řešení projektu COMPACT

Řešení úkolů obsažených v rozsáhlém projektu COMPACT ovlivnilo celé pracoviště. Při tvorbě kurzů měkkých dovedností v cizích jazycích byli vyučující cizích jazyků postaveni před novou výzvou, museli si osvojit mnoho nových informací, získat nové dovednosti v oblastech, na něž nebyli připravováni při studiu jazyka a měli možnost spolupracovat s odborníky z praxe či z jiných oborů – psychology, řediteli podniků, vrcholovými manažery apod. Dle našeho názoru taková týmová práce přispěla také k jejich dalšímu profesnímu a osobnímu rozvoji.

V současné době stojí CJV MU před úkolem, jak předávat získané dovednosti a znalosti dále, jak se podělit o své zkušenosti a jak začlenit co největší množství vhodných aktivit původně navržených pro kurzy měkkých dovedností do běžných kurzů cizího jazyka pro nefilology na MU.

Abstrakt:

Příspěvek shrnuje, jakým způsobem reaguje Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity v Brně na požadavky praxe. V rámci projektu COMPACT byl proveden průzkum mezi zaměstnavateli v České republice a na základě zjištění byly připraveny kurzy měkkých dovedností v cizích jazycích. Tyto kurzy jsou nabízeny studentům, učitelům, vědeckým i neakademickým pracovníkům a jsou vyučovány buď vyučujícími cizího jazyka, kteří museli získat nové dovednosti, nebo ve spolupráci s odborníky z praxe – psychology a personalisty či dalšími odborníky. Témata kurzů zahrnují interkulturní komunikaci, projektový management, time a stress management, kreativitu, kritické myšlení, videokonferenční dovednosti, řešení konfliktů, vyjednávání, prezentační dovednosti, přípravu na výběrové řízení, akademické psaní aj.

Absolventi filologických oborů tak reagují na měnící se požadavky praxe a snaží se v rámci projektové podpory poskytnout snadnější vstup do profesního života budoucím absolventům, poskytují další školení vědeckým i neakademickým pracovníkům a prostřednictvím sdílení zkušeností dochází k obohacení všech účastníků těchto kurzů.

Developing new foreign language courses for academic and specific purposes and soft skills courses in foreign languages (Project COMPACT)

Abstract:

The text describes experience gained at the Language Centre at Masaryk University, Brno, Czech Republic, with developing new foreign language courses for academic and specific purposes as well as soft skills courses in foreign languages. The text includes the analysis, which was carried out for the purposes of soft skills courses among students, employees, researchers and human resources personnel. In the conclusion we state the lessons learned, how this experience influenced our work, other courses and how it helped us develop professionally and personally.

Key words: academic and professional courses, soft skills

Kontakt: PhDr. Hana Katrňáková, M.A., Ph.D

Centrum jazykového vzdělávání

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 9

601 77 Brno

Česká republika

E-mail: katrnak@rect.muni.cz